

Hakoah 1924 - 1999

HAKOAH

75 år

JUBILÆUMSSKRIFT

Hakoah fylder 75 år

1

Hakoahs formand

har ordet!

Det er med en vis stolthed jeg kan præsentere endnu et jubilæumsskrift i anledning af et Hakoah-jubilæum.

I disse tider hvor mange klubber slår sig sammen for overhovedet at kunne overleve, er det ikke så lidt af en præstation, at Hakoah nu kan fejre sit 75-års jubilæum, endda i en tilstand jeg vil betegne som yderst sund og i god form. Specielt siden 70-års jubilæet er der sket en rivende udvikling m.h.t. nye spillere fra 18-28 år på vores fodboldhold og det er på den front vores største fremgang har fundet sted. Ikke bare rykkede vi op fra serie 3 for 2 år siden og nu er med blandt de bedste i serie 2, vi har også samlet en stor gruppe af unge mennesker, som gennem Hakoah får deres første bekendtskab med andre jøder og derigennem til den jødiske menighed. Hvis det lykkes at holde fast på disse spillere er der virkelig noget at bygge videre på og de vil fortsat kunne leve op til vores motto: En social klub med ambitioner.

Vi kan også blandt de helt unge berette om et stigende medlemstal, men fra de forlader Caroline skolen og indtil de bliver 18 år, er der desværre nogle år hvor man prioriterer sine fritidsinteresser helt anderledes. Vi må også sige, at det ikke bliver lettere at være frivillig leder i en sportsklub som vores, med alle de fristelser de unge kommer ud for i det store samfund. Vi i bestyrelsen gør det bedste for at holde det høje aktivitetsniveau, med træning, kampe og stævner næsten hver eneste dag året rundt og forældrene kæmper en hård kamp for at kunne følge med!!

Vi har heldigvis også mange passive medlemmer af klubben, som med deres økonomiske støtte er med til at holde hjulene i gang. Vores jubilæumsudvalg har haft mange ideer til hvordan dette jubilæum skulle fejres og resultatet af de mange overvejelser kan I læse om på midtersiderne. Vi håber med dette program at kunne overgå den flotte fest vi holdt samme sted for 5 år siden. Dette er den sidste store menighedsfest i dette århund-

rede/årtusinde. Det bliver festen hvor såvel unge som 'lidt' ældre Hakoahnere kan mødes og tale om utallige gode oplevelser i Hakoah-regi. Det bliver dog ikke kun en fest for vores trofaste medlemmer. Da dette er en stor menighedsbegivenhed syntes vi det er tid til at alle støtter op omkring dette arrangement, så det kan blive det brag af en fest vi i udvalget ønsker.

Derfor på med festtøjet - medbring godt humør, familie og venner til fest lørdag aften d. 6. november 1999 på Radisson SAS Scandinavia Hotel. Vi i bestyrelsen er meget glade og taknemlige for de mange der igen har tegnet annoncer eller hilsner til dette skrift og i den forbindelse skal også lyde en tak til Jakob Kurland, som med en fantastisk indsats igen har formået at overgå sig selv.

Jeg vil ønske for klubben, at den i adskillige år fremover vil kunne samle mange sportsfolk, som sammen med trænere og ledere vil sørge for at Hakoah fortsat vil være en klub man omtaler med stor respekt ude hos vores samarbejdspartnere og i de organisationer vi nu er tilsluttet. Lad os håbe på at vi vil komme til at opleve mange flere jubilæer med vores herlige forening.

På gensyn d. 6. november 1999 til endnu en uforglemmelig aften i Hakoahs historie.

Mange hilsner

Alan Melchior

Udgivet af JIF Hakoah, København
Ansvarshavende redaktør: Martin Salamon
Design og layout: Ronen Waniewitz
Sats: Rosenager Repro
Tryk: DaMi Colour Print, 2720 Vanløse
Forsiden: Morten Ingemann

Hakoah 1924 - 1999

En hilsen fra

Jacques Blum, formand for
Det Mosaiske Troessamfund

Kære Hakoah og hakoahnerne,

Som man med glæde kan læse i dette festskrift, har Hakoah gennem mere end to menneskealdre givet unge (og knap så unge) jøder mulighed for at deltage i konkurrence sport, uden at skulle gå på kompromis med levereglerne.

Gennem hele perioden har der været en vekselvirkning mellem elite ambitioner på den ene side og kammeratskab og samvær på den anden side. Præstationerne spænder fra olympisk medalje over Hakoah revyer til Pierre Gildesgame Tournament og Københavns mesterskaber og deltagelse i Maccabiader i Israel. Alt baseret på en stor frivillig indsats.

Som en af de mest aktive foreninger i det jødiske samfund, har Hakoah som få forstået at mestre de udfordringer udviklingen i det store samfund og ændringerne i det jødiske samfund har budt på. De udfordringer er ikke blevet færre.

Der er blevet flere ældre i samfundet, nye grupper af jødiske tilflyttere er kommet til og en voksende opmærksomhed omkring kvindeidrætten....

Tillykke med 75 års aktivt arbejde som en integreret og integrerende del af det jødiske samfund i Danmark

Der er nok at tage fat på for Hakoah i de næste mange år.

Hakoahs bestyrelse anno 1999

Øverst fra venstre: Jan Ivar Metz, Martin Norden, Yoram Rubinstein, Oskar Klinghoffer, Morten Margolinsky. **Nederst fra venstre:** Michel Solovej, Alan Melchior & Martin Salamon. (Ronny Saul)

Overrabbineren

ønsker Hakoah tillykke med
de 75 år

Tak til Hakoah for at I også har spurgt mig om et bidrag i anledning af jubilæet.

Det er mig en stor ære. Jeg har personlig haft glæde af at være medlem af Hakoah siden mine drengeår og har været aktiv såvel i fodbold- som i håndboldafdelingen. I en kort periode var jeg klubtræner - selvfølgelig for pigehåndbolden - og faktisk har jeg også siddet i bestyrelsen. Jeg har haft mange dejlige oplevelser i denne klub. Masser af gode kammerater og dejlige og specielle, oplevelser. I mine første år som senior, spillede jeg sammen med spillere, der havde et meget større temperament end jeg. En af mine uforglemmelige oplevelser foregik i Valby Idrætspark, hvor to af mine medspillere efter en kamp styrtede efter mig, fordi jeg havde brændt en eller måske to chancer.

En af de store kampe i min karriere var vores møde med Sundby KFUM i pokalturneringen. Jeg var sat til at mandsopdække en af deres lidt ældre spillere. Vi kendte ham ganske godt. Få år tidligere havde han været landsholdsspiller. Det var en tung regnvejrsdag på Kløvermarken. Masser af tilskuere og styrtende regn. Jeg husker ikke resultatet, men jeg tror nok hvis sandheden skal frem, at ham „landsholdsspilleren“ smuttede fra mig et par gange i første halvleg. Vi kom ikke videre i pokalturneringen.

En pragtfuld oplevelse havde jeg under Maccabiaden i Israel i midten af halvfjerdserne. Af personlige årsager opnåede jeg aldrig at deltage i de store Maccabiader som aktiv. Så meget desto større var min glæde, da Hakoah henvendte sig til mig medens jeg boede i Israel og spurgte mig, om jeg ville være en af lederne på turen. Indmarchen på Ramat Gan Stadion var en kæmpeoplevelse.

Som man kan se har jeg personligt meget at takke Hakoah for. Det vigtigste dog til sidst. Igennem de seneste årtier er Hakoah mere og mere blevet en integreret del af menighedens liv. Man holder fast i de jødiske traditioner og giver også børnene mulighed for at deltage internationale jødiske stævner. Med andre ord - det er ikke kun fodbold, håndbold, badminton o.s.v. Det er sandelig også omgang med jødiske kammerater og med jødisk tradition. Det er en af de mange grunde til, at jeg er med i køen af gratulanter.

Hakoah betyder - styrke. Profeten Zecharja sagde: Lo bechajil velo bekoach - Det er ikke ved magt ej heller ved styrke, at det jødiske folk skal sikre sin overlevelse. Ikke desto mindre når begreberne hænger sammen, vil resultatet som ofte blive godt.

Jeg ønsker Hakoah „biz hundert und zwanzig“ - og koach - styrke i årene fremover.

Bent Lexner

Hakoah 1924 - 1999

Et blik tilbage i Hakoahs historie.....

Fra venstre: Isak Paikin, Simon Kurland, Kolle Lelsin, Moses Reilund, Herman Leisin. (Fem guldmedaljevindere ved Maccabiaden i Israel i 1950)

Hakoahs fornemste resultater gennem tiderne blev nået af de utroligt stærke brydere.

Hakoahs seniorhold på udflugt i Nordsjælland ca. 1932-1933.

Hakoahs Seniorhold ca. 1932

Stående fra venstre: Bernhard Kempinski, Kaj Reilund, David Kempinski, Issi Grivosolin, Salemon Lustman

2. række fra venstre: José Livov, Abraham Kurland, Henning Silberman

Siddende fra venstre: Bernhard Bodnia, Herman Bukrinsky & Jacob Kurland

Hakoahs gymnastikhold for piger ca. 1932-1933.

Tanker ved Jødisk Idrætsforening Hakoah

Københavns 75-års jubilæum

Cand. Scient. Sonny Thelmark har netop afsluttet sit specialearbejde ved Syddansk Universitets Center Odense om Hakoahs historie. Han beskriver her nogle af hovedtrækkene fra specialet.

Jødisk Idrætsforening Hakoah København adskiller sig på flere områder adskiller sig fra andre typiske danske idrætsforeninger. Det første bemærkelsesværdige særpræg er navnet på foreningen, der sammen med den jødiske Davidstjerne tilkendegiver Hakoah's jødiske identitet og selvbevidsthed for omverdenen. Med direkte betydning for foreningens idrætslige virke kan man bl.a. nævne at jødiske ritualer, som f.eks. den jødiske *sabbat*, bevirker, at Hakoah er forhindret i at deltage ved idrætsarrangementer om lørdagen. Desuden medførte foreningens officielle love tidligere, at Hakoah som en lukket jødisk forening ikke kunne optages i K.B.U.'s regi.

I modsætning til de andre danske idrætsforeninger er Hakoah på flere områder og niveauer en del af noget større, hvilket i betydelig grad har præget foreningens historie, og til stadighed sætter sine spor i dennes virke. I Danmark er Hakoah tilknyttet Det Mosaiske Troessamfund, og er således i lighed med mange andre jødiske foreninger en del af det jødiske samfunds overordnede regler og værdisæt.

Disse overordnede regler og værdier er gennem en årrække blevet varetaget af de „gamle“ danske jøder, hvilket de østjødiske grundlæggere af Hakoah til tider har måttet sande. Men Hakoah's medlemskreds synes ikke at være så homogen, som man umiddelbart kunne forestille sig. På trods af fremkomsten af den nye blandingskultur hos den jødiske befolkning i Danmark, ser man samtidig klare tendenser i Hakoah for at tydeliggøre forbindelsen og relationerne til den oprindelige jødiske kultur.

Foruden tilknytningen til danske og jødiske organisationer i Danmark har Hakoah formået at etablere stærke og varige kontakter med jødiske organisationer i udlandet. Det stærke idrætslige samt organisatoriske netværk mellem Hakoah og de mange jødiske foreninger og organisationer giver

ligeledes Hakoah en særegen karakter i det danske idrætsbillede. Den zionistiske organisation Maccabi World Union synes især at have præget Hakoah's idrætslige forståelse, og dermed Hakoah's argumentationsgrundlag i forhold til det øvrige jødiske samfund i Danmark. Et samfund, der specielt i foreningens første årrække ikke var begejstrede for værdier, som var udsprunget af den militaristiske idræt, der proklamerede, at den jødiske ungdom måtte opnå muskelstyrke og kraft.

I det hele taget er det kendetegnende for jødedommen, at der religiøst betragtet altid har været en vis tilbageholdenhed over for fysiske præstationer. Selv når jødiske idrætsudøvere har vundet i egentlige styrkeidrætter, som eksempelvis brydning, har man understreget, at det alligevel var ånden mere end kraften, der havde triumferet. På trods af fokuseringen på det religiøse og intellektuelle har jødedommen dog understreget betydningen af at pleje kroppen ud fra et sundhedsmæssigt synspunkt. Ligesom Zionismen har dette været med til at ændre opfattelsen af den fysiske kropsudfoldelse.

Det er således kendetegnende, at de etniske og kulturelle karakteristika influerer på Hakoah's idrætsaktiviteter og dermed foreningens placering i det moderne idrætsbillede.

Hakoah har således en tradition for at dyrke idræt med udgangspunkt i den konkurrenceorienterede idrætsmodel hvor præstationen og sejren er vigtige elementer. Idrætten i Hakoah får imidlertid aldrig lov til at blive en ufrugtbar funktion, idet Hakoah ikke kun skal være til fordel for den idrætsdyrkende ungdom, men ligeledes til nytte for hele det jødiske samfund. Man kan således heller ikke i Hakoah's regi forestille sig sportens assimilering til forlystelsesbranchen i en kommerciel idrætsmodel. Målet er - i stil med ovenstående - nærmere et forsøg på at løfte idrætten op til kulturskabende virksomhed, hvor bindeledet er jødedommen.

Idrættens organisering er under stadig omdannelse. Idræt dyrkes i dag i flere regier end tidligere. Med fremkomsten af fitnessstudier, klippekortsidræt, of

Hakoah 1924 - 1999

fentlige tilbud og en stigende tendens til selvorganiseret idræt er foreningsidrættens monopolagtige status sat under pres. Jødisk Idrætsforening Hakoah er en del af den danske foreningsskultur, og kan som sådan ikke undgå at blive påvirket af den skitserede udvikling i det moderne idrættsbillede. Hakoah har imidlertid som nævnt to forskellige aspekter. Det er en del af det danske samfund, men ligeledes en del af det internationale jødiske samfund. Hakoah kan vanskeligt konkurrere med det danske samfunds idrætstilbud, men hvad det jødiske angår, da har Hakoah i denne forbindelse monopol. Der er således mange i Mosaik Troessamfund, der gennem Hakoah's historie har ment, at det var unødvendigt med en jødisk idrætsforening i Danmark, idet man lige så godt kunne dyrke idræt i en hvilken som helst anden forening. Hakoah's argument har været, at man netop i en jødisk idrætsforening med den specielle jødiske ånd har de bedste muligheder for at få fat i dem, der ellers ville gå tabt for jødedommen, ligesom Hakoah har tiltrukket unge jøder der har tilhørt periferien i det jødiske samfund, og som oprindeligt kom til foreningen for at dyrke idræt. Der hersker ingen tvivl om, at den jødiske ungdom af begge køn ligeledes havde dyrket idræt, selvom der ikke havde eksisteret en jødisk idrætsforening, men disse havde således været henvist til et ikke-jødisk miljø, hvor de muligvis ville blive fristet til at gå på kompromis med deres oprindelige livsindstilling, idet der i disse idrætsforeninger utvivlsomt ville være træning samt konkurrencer på jødiske helligdage.

Hakoah har gennem foreningsidrættens bragt især den jødiske ungdom nærmere den jødiske kultur, og hermed styrket den jødiske bevidsthed i Troessamfundet, samt modvirket de stigende assimilationstendenser.

Man kan betragte Hakoah i forhold til andre etniske idrætsforeninger og klubber i Danmark. Hakoah's medlemmer har ikke de samme sproglige og kulturelle barrierer som medlemmerne af andre etniske foreninger i Danmark. Desuden har Hakoah som den ældste etniske idrætsforening i Danmark, når man ser bort fra det tyske mindretal, en meget lang historie set i forhold til de andre etniske idrætsforeninger. Hakoah kan derfor ikke betragtes som en decideret indvandrerforening, men en etnisk idrætsforening, hvor medlemmerne har det tilfælles, at de tilhører den jødiske kultur, samtidig med at den på flere områder ligner de danske idrætsforeninger.

At jøderne i Danmark ikke på samme måde som andre etniske grupper betragter sig som en minoritet har bl.a. bevirket at Hakoah er meget etableret i det danske idrætsmiljø og samfund generelt, men samtidig har dette medført, at den jødiske karakter er blevet svækket i de senere år. Dobbeltkultur synes derfor dels at være en styrke, men ligeledes en trussel mod det jødiske samfund i Danmark.

FREMTIDEN

Der er ingen tvivl om, at ungdommen spiller en afgørende rolle for Mosaik Troessamfund og Hakoah's fremtid, men med den stadig stigende andel af ældre medlemmer af det jødiske samfund i Danmark synes det på netop dette område, at være nærliggende at gøre en ekstra indsats.

Næsten halvdelen af voksenbefolkningens (16-år) dyrker regelmæssigt aktiviteter der defineres idræt, og knap 66 procent af de idrætsaktive angiver, at de gør det i en idrætsforening. Men deltagelsen falder markant op gennem de forskellige aldersgrupper. F.eks. er deltagelsen i de yngste aldersgrupper (16-25 år) mere end tre gange så stor som i den ældste aldersgruppe (66-år). På trods af dette synes det alligevel iøjnefaldende, at tæt ved 20 procent af ældrebefolkningen over 65 år på den ene eller anden måde dyrker en form for idræt regelmæssigt. Der er således efterhånden mange blandt de ældre, som dyrker idræt, men denne aldersgruppe vælger hyppigere idrætsaktiviteter, som ikke er under de traditionelle idrætsforeninger, og som desuden ikke medfører deltagelse i konkurrencer og turneringer. Denne tendens afspejles i, at kun 8 procent af de 66-75 årige er medlem af en traditionel idrætsforening, mens medlemsprocenten i andre fritidsforeninger tre gange så høj.

Det er imidlertid udokumenteret, hvor de nye aktive helt specifikt søger hen for at dyrke idræt. Om det sker i et dagidrætsprojekt, i en idrætsforening eller uden for den organiserede idræt er endnu ikke ordentlig belyst, men det må antages for sikkert, at gruppen af nye ældre hidtil hovedsageligt har deltaget i idrætsaktiviteter uden for de traditionelle idrætsforeninger.

I fremtiden vil strømningerne mod ældreidrættens uden tvivl blive forstærket, og der synes her at være et område, hvor ligeledes Hakoah kan forstærke sin indsats væsentligt.

Gammel

- eller blot lidt ældre?

Det at blive 75 år er i sig selv ikke nogen kunst, det kommer jo med tiden, hvis man lever længe nok. Kunsten ligger i måden at blive 75. Man kan blive gammel og glemsom, man kan blive gammel og svag, eller man kan som Hakoah blive ældre og stadig være ung og aktiv.

Og et aktiv for det jødiske samfund i Danmark har foreningen så afgjort været. Gennem foreningens virke og bestyrelsesarbejde har mange markante personer fundet vej til ledende poster indenfor det jødiske virke her i landet. Disse har givet samfundet styrke, anseelse og respekt i den verden, der omgiver os.

Med Hakoah om udgangspunkt er Danmark et af de få lande, der har deltaget i samtlige Maccabiader og Maccabi mesterskaber afholdt rundt om i Europa. Derudover har foreningen været arrangør af ikke mindre end 3 x European Maccabi Games og derigennem skaffet vort lille land og den jødiske menighed goodwill ikke kun indenfor, men langt udover landets grænser.

Et af de spørgsmål, der gennem tiderne er dukket op igen og igen, er behovet for en jødisk idrætsforening. Hvorfor ikke spille fodbold i klubben henne om hjørnet? Ovennævnte giver vel svaret i sig selv, men når man står overfor et jubilæum, som markerer at en institution, en forening eller anden organisation har overlevet i 75 år, har overlevet en verdenskrig og gentagne op- og nedture, er det vigtigt at slå fast – JA, der er behov for en jødisk idrætsforening i et jødisk samfund.

Min egen første erindring går tilbage til engang i starten af 50'erne, hvor jeg fik lov til at tage med min far og andre lerede i Hakoah på en udflugt for at se på en mark i Strøby. En mark, som senere blev kimen til Maccabigården. Dette initiativ, der desværre ikke eksisterer mere, viser hvilke initiativrige folk en idrætsorganisation kan fostre, og flere af de bærende kræfter i dette projekt har senere været markante ledere i vort jødiske samfund.

Min næste erindring ligger i efteråret 1953, hvor jeg deltog i min første træningstime på Ellebjergskolen under Reinholds ledelse. Utallige er de der fulgte efter. Hørt sutter lavet af stof og med såler fra et cykeldæk blev grundlaget lagt for et langt og livsvarigt bekendtskab. Hvad får en knægt på 8-10 år til på cykel at køre fra Brønshøj til Valby eller Kløvermarken i al slags vejr for at sparke til en læderbold. Svaret er et kammeratskab, der ikke findes andre steder. Venskaber som består den dag i dag, nu 45 år efter. Mange timer og mange ture er gemt i erindringens store bog. Størst af dem alle er vel nok deltagelsen i Maccabiaden i Israel, hvor jeg som kun

18-årig, i spidsen for det danske maccabiadehold i Israel gik med dannebrog i hænderne gennem porten til Ramat Gan Stadion. Stilheden havde lagt sig efter klapsalverne for det forangående hold, men idet det danske rød/hvide flag viste sig, gik suset gennem de 60.000 på lægterne, og du blev ligesom båret ind på stadion. Vi passerede ærestribunen med fanen sænket, og hele vejen rundt på cindersbanen gav tilskuerne udtryk for den respekt, det danske navn har i Israel. Jeg tror den oplevelse har givet inspiration til de 21 år, jeg fik lov til at sidde i foreningens bestyrelse, og ikke mindst de to arrangementer jeg fik lov til at være med til afholdelsen af i 1974 og i 1984.

Mange sjove og pudsige minder dukker op, når man skal skrive et indlæg som dette. Et af dem er, da vi under mesterskaberne i 1974 skulle modtages på Københavns Rådhus af byens overborgmester. Som sidste mand kørte jeg fra indkvarteringen på Avedøre i den bus, der skulle afhente spillerne på Hvidovre tennisanlæg, men da kampene var forsinkede, valgte man at spille dagens kampe færdige. Således blev jeg kørt, alene i en bus til 62 personer, med politieskorte (vi havde af sikkerhedsmæssige grunde politivagt alle vegne i 1974) fra Hvidovre stadion gennem Københavns gader og helt op foran Københavns Rådhus til officiel modtagelse. Det er der nok ikke mange der har oplevet.

Skal jeg som afslutning ønske nogen for vor forening, vil det være, at den fortsat må finde ledere, der med kærlighed og gåpåmod vil gøre en indsats for de unge i menigheden. At forældre må bakke op om foreningens virke, så det jødiske samfund også i fremtiden kan høste glæde og gavne af deres virke. At det jødiske samfund vil påtage sig sin del af ansvaret for de unge – samfundets fremtid.

Tillykke til det jødiske samfund med Hakoah, tillykke Hakoah med de 75 år – og god vind fremover

Benny Unterschlag

En tilflytters bemærkninger

omkring Hakoahs 75 års jubilæum

I forbindelse med jubilæet kom jeg til at tænke på, at jeg har været med i de sidste 25 år af de 75. (Næsten lige så længe som jeg har boet her i landet).

Vi kom til Danmark sidst i december 1973, uden at kende så meget til landet, eller til det dansk-jødiske miljø. Meget fortvivlende med hensyn til vores fremtid.

Pludselig bankede nogen på døren på hotellet vi boede i den gang. Det var en der spurgte om det var mig der hed Simon, fordi han havde hørt, at jeg kunne spille bordtennis og de manglede en for at kunne stille op. Og jeg havde bare at komme med det samme.

Det var Jakob Kurland der på blandet dansk og yiddisch og nogle enkelte bandeord på russisk og polsk, forklarede mig, at der eksisterede en forening der hedder Hakoah, og at det var en jødisk idrætsforening.

Vi vandt turneringen og 3 måneder senere blev jeg tilkaldt igen, denne gang var det til den Europæiske Maccabiade, som skulle foregå i København sommeren 1974, og selvfølgelig skulle vi stille op i bordtennis. Jeg husker som det var i dag mødet hos Alex Krivaa på Østerbro, hvor Poul Abrahamsen og Allan Sårde var med. Og de sagde, at selvfølgelig havde brug for os.

Jeg blev så meget involveret, at jeg kom i den udvidede bestyrelse af foreningen, uden at kunne tale sproget. (Jeg ved godt at mange vil sige, at jeg stadigvæk har problemer med det, men det er noget andet).

Jeg mødte pragtfulde mennesker. Jeg kan ikke lade være med at nævne Benny Demits, der var ansvarlig for bordtennis og Tage Schkolnik, der den dag i dag altid er til rådighed, når man har brug for hjælp, med sin varme og forstående måde at være på, uden at tænke på hvem folk er, og hvor de kommer fra. Det vigtigste er, at de har jødiske rødder og har brug for hjælp. Poul Abrahamsen, der kunne skaffe job til dem der var arbejdsløse. Benny Unterschlag der måtte høre meget fra de forskellige spillere, der kom med problemer til ham. Jakob Kurland med sine sandwiches til stævner og Gert Unterschlag, der altid kunne køre os hjem og mange flere som jeg ikke kan komme ind på.

Jeg vil vove at påstå, at Hakoah var den eneste forening der tog imod os uden forbehold, og mange af os som er aktive i dag, uanset om det er i Hakoah eller andre foreninger i menigheden, er det takket være Hakoahs indsats.

Tak for det Hakoah.

Nu er jeg jo så privilegeret da jeg har været med i Maccabi-

adeforbundet, medlem af Europæisk Maccabi Forbund bestyrelse, og til mange stævner sammen med klubben, og det er Hakoah, der har hjulpet mig med at blive integreret i såvel det dansk-jødiske, som det øvrige danske samfund.

Jeg kunne ønske mig, at der var flere organisationer eller foreninger af den slags, hvor man kunne sætte sig ind i andres problemer og prøve på at løse dem sammen.

Der er måske ikke så mange der er klar over, at de menesker som man møder i dagens menighed og som er imødekommende overfor os andre, uanset hvor de kommer fra, og hvem de er, startede eller har deres nuværende virke i Hakoah.

Jeg vil bare nævne dem jeg har arbejdet sammen med og som jeg betragter som mine personlige venner, både dem fra dengang og dem i dag:

Bjarne Bikov, Tage Schkolnik, Benny Unterschlag, Gert Unterschlag, Alan Melchior (som jeg har specielt forhold til, vi spiller bl.a. stadigvæk på samme hold i bordtennis), Bjarne Karpantschov, Morten Margolinsky, John, Martin og Anette Norden, Bent og Kathrine Fogel, Allan og John Rosenbaum, Jan Ivar Metz, Milton og Daniella Rothschild, Arne Bodnia, Arne Rabuchin, Ib Fromberg, Benny Demitschitz, Dan Melchior, Lennart Leibo (som har bygget en stor ungdomsafdeling i bordtennis med mange gode resultater) og mange andre.

Tak Hakoah. Der er brug for dig.

PS. Jeg er stolt over at mine 3 børn, alle har været med i Hakoah, og har stadigvæk stor sympati for foreningen.

Min yngste Michael spiller både fodbold på førsteholdet, (og forhåbentlig tager han med til Maccabiaden i Skotland), og bordtennis på holdet med sin gamle far, Alan Melchior og Lennart Leibo og det er jeg stolt over.

Jeg ønsker den forening som jeg har størst tilknytning til i det dansk-jødiske liv mange gode år, med fortsat virke i det sociale og fælles arbejde.

Jeg kunne godt ønske mig at alle brugte Hakoahs motto:

Lad os samles om det vi har tilfælles, og de forskelle der måtte være, kan kun knytte os mere sammen.

En gang til :

Tak Hakoah – Bis hundred und zwanzig.

Simon Fish

Hakoah 1924 - 1999

Boldens folkaf Martin Krasnik

JØDER er aldrig sådan rigtigt blevet forbundet med sport. Tager man en række andre ældre folkeslag, så er f.eks. grækerne meget stolte af at have grundlagt selve idealet om en sund sjæl i et sundt legeme, de olympiske lege og den slags, mens romerne straks tog bolden op med Forum Romanum, arenaer over det ganske imperium og kunstnere, der hylkede den let pumpede mandstorso. Andre nationer har senere yndet at alliere deres kulturer med udøvelsen af sport, der var den tyske, romantiske sportshelt, den britiske fodboldspiller, den norske langrendsløber, den kenyanske sprinter... osv.

Men jøderne... Det er måske ikke så underligt, at bogens folk ikke har opfattet det som særlig vigtigt at opelske konkurrencedygtige sportsmænd, når de alligevel blev jaget ud af landet før eller siden - det skulle da lige være hurtigløbere. Det gamle testamente er da heller ikke ligefrem proppet med gode historier om dygtige, gudfrygtige spydkastere, så det der med raske, halvnøgne mænd har aldrig helt spillet den store rolle, neh, jødedommens store stjerner har enten været særdeles påklædte herrer med store skæg, landmænd med bistre miner eller alvorlige politikere i sandaler.

Så måske er det alligevel ikke Hakoahs skyld, at der så vidt jeg ved aldrig har været en jøde på det danske fodboldlands-hold.

Det betyder bestemt ikke, at Hakoah forsømmer at lære sine medlemmer at spille fodbold, bestemt ikke, det forekommer mig blot, at det ikke er det *vigtigste* formål, hvilket for udenforstående nok kan virke lidt sært, da der jo faktisk er tale om en fodboldklub med ugentlige træninger, mere eller mindre faste trænere, ens bluser og shorts og deltagelse i både turneringer og træningskampe.

Lad mig straks gøre klart, at min egen karriere som fodboldspiller er helt og aldeles forbundet med Hakoah. Min fodboldkarriere eksisterede hverken før eller efter de seks år, jeg var med i den blå bomuldstrøje. Lad mig også indrømme, at jeg sandsynligvis ligger meget lavt på Hakoahs liste over glørværdige medlemmer, jeg ville nok ligge meget lavt på enhver fodboldklubs liste, men altså også på Hakoahs, hvilket bestemt ikke gør sagen bedre.

Virkelig?, siger De. Var det så galt? Var denne Krasnik ikke en udmærket forsvarsspiller dengang i begyndelsen af 1980'erne? Nej, her selv her: Jeg spillede fodbold i seks år, deltog i rundt regnet 120 kampe som miniput, pusling, drengespiller osv., og scorede i alt ét (1) mål for klubben. Dette ene mål blev sat ind med et skævt skinneben i en notorisk kamp i Fælledparken mod STEFAN (eller var det SKJOLD?), der var mødt op med ni smådreng, som var mindst to år yngre end os. Vi vandt kampen 22-0, hvilket kunne få nidkære iagttagere til at diskutere, hvor væsentligt

mit ene mål til 11-0 midt i anden halvleg egentlig var. Over for disse kritikere plejer jeg at undskyldte mig med, at jeg netop oftest var forsvarsspiller, også i denne enorme stor-sejr, men *målmanden*, Jacob Pundik, scorede hele to mål i den kamp, det ene sat ind med en bragende halvflugter efter et sagnomspundet soloridt fra den ene ende af banen til den anden.

Jeg var, for at sige det ligeud, en elendig fodboldspiller. På vores årgang var der faktisk kun tre, der kunne spille fodbold, Ronny Saul i angrebet, Joachim Finkelman på midtbanen og Jacob i målet. Hvis en af dem ikke kunne, gik det op i hat og briller, det var et forfærdeligt hold, og oftest ønskede jeg, at kampen sluttede, så snart den blev fløjet i gang. Det gjorde den aldrig, der gik mindst 90 minutter hver gang.

Det er ikke så mærkeligt. Hakoah har de samme fantastiske fordele og ulemper, som enhver anden jødisk forening. En klar fordel er f.eks., at alle de andre også er omskåret, hvilket betyder, at man undgår de deprimerende og meget paranoide oplevelser i et almindeligt omklædningsrum. Men man samles i en jødisk forening, men ikke fordi man er særligt god til fodbold, bridge, badminton eller skak, men fordi man er jøde, slet og ret, og det kvalificerer som bekendt ikke en til noget særligt, og så alligevel måske skak mere end fodbold.

Men vi gik til fodbold og vi gik i Hakoah, for som min ven Dror sagde det, da vi talte om vore mange år i Ryparken: "Alle drengene i klassen gik til fodbold, så hvad fanden sku' vi ellers lave?" Et virkeligt godt spørgsmål.

Så for de fleste af os var det ikke fodbolden, der talte, og det blev fint illustreret af den totale mangel på indbyrdes konkurrence mellem os. Det var pærenemt at komme på holdet, og selv de mest groteske boldmongoler fik fast plads i startopstillingen. Skoledagen fortsatte simpelthen over i Ryparken om sommeren og hen i gymnastiksalen om vinteren. Det handlede om at være sammen med sine bedste venner, og det var vi så i Hakoah. Det gjaldt om at sladre om pigerne i klassen, bagtale lærerne og undgå at komme hjem til matematikopgaverne. Det gjorde vi i Hakoah. På den måde har de utallige eftermiddage på Ryparkens smattede græs, de endeløse togrejser rundt i København, de mange hundrede gustne omklædningsrum, de umanerligt mange nederlag, floppene, afbrænderne, bundskraberne og de meget, meget få sejre spillet en afgørende betydning for hele min barndom. Det var det, det handlede om.

En dag fik vi en træner, som interesserede sig for fodbold og begyndte at tale om løbetræning og mødetider og strategi. Den dag holdt jeg selvfølgelig straks op. Løbetræning og strategi? Hvad troede han egentlig, det var? En fodboldklub?

Hakoah 1924 - 1999

Et blik tilbage i Hakoahs historie.....

Hakoahs Bordtennishold til Maccabiaden i 1977.

Fra venstre: Chaim Fish, Lew Pilpel, Simon Fish & Jacob Levitan

Hakoahs deltagere ved de Europæiske Maccabi Lege i Amsterdam i 1967:

Bagest fra venstre: Per Katznelsohn, træner Arne Nielsen, Gert Unterschlag, Mogens Sjalin, Percy Polano, Bjarne Karpantschof, Leo Bergman, Michael Fingeret, Slomo Messaud, Finn Rudalzy, Bent Fogel, Bertil Scheffelowitz og leder Reinhold Nathansohn.

Forrest fra venstre: Marwin Lang, William ?, Troels Junker, Laslo Fischer, Jan

Inden hver foldboldkamp, modtog hver spiller et kort som dette, hvor de kunne se, hvor og hvornår de skulle spille, samt hvornår holdet skulle mødes og cykle ud til kampen.

The holder made til *Foldboldkamp*

for *Dragør* Bane *1003* kl. *17.30* sønd.

Revers:

Spilleudvalget:

Formidlet Afbud holdes omst. sønd. kl. *18.00*

Efterskole holdet ved Vesterport 1895

HAKOAH

Navn:

Shilling:

Adresse:

Født:

Indmeldt:

Hakoahs medlemskort anno 1959.

Reinhold NATHANSOHN

V: Reinhold Nathansohn

Helsingborggade 4, III

2100 Ø., BY 7296 (evt. om dagen: 12 Ø. 80)

Ja, kære venner, man kan jo ikke sige andet end, at det har gået strålende indtil nu, men måske mere på grund af modstandernes svagheit end vor styrke. Men ligesom vi fører rækken, og skal vi være enige om, at vi forsøger at holde "stilen"?

Typisk Reinhold Nathansohn brev med kampprogram og kommentarer til den kommende sæson.

Program til Hakoahs 75-års jubilæumsfest på

Radisson SAS Scandinavia Hotel
Amager boulevard 70

Lørdag den 6. november kl. 19.30

🍷 Baren åbner kl. 19.00

SOUPER

FORRET - BUFFET - DESSERT
(Drikkevarer er ikke inkluderet i prisen)

Taffelmusik:
Leopold Galicki

Velkomst:
ved Alan Melchior,
formand for Hakoah.

Konferencier:
Roger Kormind

Hilsen:
Poul
Abrahamsen

Bo Johansson

Uddeling
af æresbevisninger og
FESTTALE
v/Bo Johansson,
fodboldlandsholdstræner

Tamra Rosanes

Hakoah 1924 - 1999

Abba on the
road again

Lone Hertz

UNDERHOLDNING

Skuespillerinde
Lone Hertz

Countrysangerinde
Tamra Rosanes

**Abba on the
road again**

Hakoah Revy

Helen Lexner

Ilan Fingeret

Benny Demsitz

Intrueret af:

Camilla Schou

(Tekster af: Dan Melchior
& Allan Rosenbaum)

🍷 Baren lukker kl. 2.30

BILLETBESTILLING:

Bindende tilmelding hos Alan Melchior tlf. 35 42 35 55
eller Michel Solovej tlf. 39 76 01 31, man.-tors. mellem kl. 18 - 21.

Billetpriser: Kr. 275
Kr. 200 (under 18 år)

Betaling: Crosset check udstedt til J.I.F. Hakoah, v/kasserer
Yoram Rubinstein, Vangeledet 70, 2830 Virum,
vedlagt frankeret svarkuvert, hvorefter billetterne vil blive tilsendt.

OBS: Der sælges ikke billetter ved indgangen.

Pierre Gildesgame Tournament

En grundpille i Hakoah
anno 1999

Der er næppe noget, der har sat så stort et præg på Hakoahs ungdomsafdeling i de sidste 20 år som indførelsen af Pierre Gildesgame Tournament – PGT – i 1979. Det skulle da være udflytningen fra Kløvermarken til Ryparken eller indførelsen af 7-mandsrække i KBU.

Makkabi Stockholm tog for nu 20 år siden initiativet til indførelsen af ungdomsturneringen for de jødiske fodboldklubber i Skandinavien, da de inviterede til 'Makkabi Cup' i Stockholm i foråret 1979. Turneringen, der i starten spillede med 11-mands hold, blev hurtigt en fast institution, da Hakoah København året efter gen-inviterede til en turnering, der også talte seniorhold fra Malmø, Oslo og København, samt bordtennisspillere fra København og Malmø. Ved samme lejlighed blev turneringens navn gjort mere internationalt som Maccabi Cup.

Det stod hurtigt klart, at det kun var Stockholm og København, der havde klubber og menigheder med størrelse og kapacitet til at gennemføre turneringen samt til år efter år at deltage med 11-mands hold. For at undgå, at det kun skulle være de to store, der drev turneringen og som supplerede rækkerne med deres lokale naboklubber, lagde man hurtigt oplægget om til, at der skulle spilles med 7-mands hold. Derved gjorde man det muligt for Hakoah Malmø, Hakoah Göteborg og senere også Makkabi Helsinki og Maccabi Oslo at være repræsenteret hvert eneste år.

PIERRE GILDESGAME

I midten af '80-erne valgte man at ændre turneringens navn til først Pierre Gildesgame Games (PGG) og senere det mere mundrette Pierre Gildesgame Tournament (PGT) for at hædre mindet om den internationale Maccabileder Pierre Gildesgame, der tragisk var blevet dræbt ved en trafikulykke året før. I dag er Pierre Gildesgames navn knyttet til en række Maccabi-institutioner verden over, bl.a. The Pierre Gildesgame Maccabi Sports Museum i K'far HaMaccabiah ved Tel-Aviv, hvor den jødiske sports-historie illustreres gennem en flot udstilling, og hvorfra en række kulturelle undervisningsprogrammer af jødisk karakter udgår.

EN LIVSKRAFTIG IDE

Styrken i PGT-ideen ses måske tydeligst i Oslos lille menighed. I efteråret 1993 var 4 Oslo-drenge i 81/82-

årgangen på besøg hos vores bordtennisafdeling. Da vi det efterfølgende forår skulle være værter for PGT, gjorde vi meget for at overtale Oslo-folkene til at finde yderligere 4 drenge, så de kunne stille op til turneringen. Da det endelig lykkedes, kom Maccabi Oslo med både fodboldhold, ledere, forældre, søskende, flag og kobjælder og udgjorde et populært indslag i PGT '94. Siden har ideen bidt sig fast hos nordmændene, og i 1998 var den lille menighed med under 1000 medlemmer værter for over 100 tilrejsende PGT-gæster.

Både i Oslo '98 og i København '99 stillede Oslo op med hold i alle tre rækker – rub og stub blev trukket af huse for at være med...

SOCIALE HENSYN OG AMBITIONER

I håb om at bevare de små klubbers mulighed for deltagelse, blev der tidligt indført dispensationer for aldersreglementet, så man altid kunne supplere et hold af f.eks. 9-10-årige med et par 11-årige. Dermed fik man forbedret mulighederne for at alle kunne stille op.

Desværre er dispensationsmulighederne hurtigt blevet gjort til genstand for spekulation, og mange af klubberne sørger omhyggeligt for at 'spæde' deres hold op med ældre 'stjerne-spillere' for at forbedre chancen for et godt resultat.

Senest er et nyt, fundamentalt problem blevet taget op: En klub som f.eks. Hakoah Malmø har til dagligt adskillige ikke jødiske spillere på holdet, hvilket sikrer dem mulighed for at kunne stille hold i den almindelige turnering. Disse spilleres adgang til PGT er imidlertid ikke uproblematisk. Først og fremmest fordi det jødiske element med synagogebesøg, fælles shabbat, quiz m.v. er dominant i løbet af turneringen, men også fordi det for alvor ville åbne for spekulation i udefra kommende forsterkninger til holdene. Til gengæld er det dybt problematisk at udelukke spillere, der til dagligt kæmper for klubben, fra de begivenheder, der udgør sæsonens højdepunkt.

RUSSENE PÅ KAJEN

Ved en række tilfælde er klubber uden for Skandinavien blevet inviteret med til PGT. Senest har KSC Maccabi Antwerpen, en af kontinentets største jødiske sportsklubber været med. De udtrykte stor begejstring for PGT-konceptet efter deres deltagelse i foråret her i København og vil meget gerne vil knyttes fast til 'familien'.

Da jerntæppet faldt, og jøderne i det gamle Sovjet-im-

Hakoah 1924 - 1999

perium fik friere rammer, opstod der også muligheder for sportsligt samkvem med vores nære naboer i forbindelse med PGT.

I 1992 i Stockholm var de fleste af de baltiske lande repræsenteret til PGT, og i 1994 i København deltog tre hold fra Riga og St. Petersburg. Ved den lejlighed illustreredes dog også de kaotiske forhold i det gamle USSR: Mens Riga fandt vej hertil med fly direkte fra en turnering i Hviderusland, glødede telefonerne, før det to dage før turneringens start endeligt stod klart, at St. Petersburg ville komme.

Mindre end to uger før turneringen skulle løbe af stabelen, havde vi fået en telefonisk meddelelse fra Det Danske Konsulat i St. Petersburg. Herfra meddelede det, at man ikke ville udstede visum til den sportsgruppe, der angav, at de skulle deltage i et ungdomsstævne hos os, da 11 ud af de tyve visaansøgere, var over 30 år.

I en uges tid regnede vi ikke med russisk deltagelse, indtil der pludselig kom en telefonopringning fra vores kontaktperson i Stockholm: "Om vi kendte noget til en gruppe fra St. Petersburg, der netop havde ringet til ham fra havnen i Stockholm? De havde bedt ham om hjælp til overnatning en nat i Stockholm, samt transport med Makkabis bus dagen efter til PGT i København?"

Stockholmerne var hurtig med organisationen af overnatning på deres menigheds lejrskole i Glænsta og havde lykkeligvis plads i bussen til København. Så heldigvis kunne også St. Petersburg komme på besøg i PGT-familien.

PGT er kommet for at blive. Ba shana ha ba'a be Helsinki...

Morten Margolinsky

Stemningsbillede fra 1999-udgaven af PGT-turneringen.

Pigeholdet ved årets PGT-turnering.

Forrest fra venstre: Laura Bier, Eva Goldstein, Daniella Elkan, Ditte Hesse, Nicole Gelvan, Rebecca Lajboschitz, Nilli Boaz Swane, Eva Stawicki.

Bagerst: Træner David Maman, Denice Miara, Noomi Dessauer, Sarah Samucha, Nadine Maman, Maja Vain-Nielsen, Natalia Abiani Pedersen, Dalia Melchior, træner David Jano.

Hakoah 1924 - 1999

Et blik tilbage i Hakoahs historie.....

2 af Hakoahs største bordtennisprofiler var uden tvivl, Vanessa og Nathasja Swerdlhoff, der i gennem 80'erne var med til at vinde flere titler og mesterskaber.

Billedet stammer fra en Hakoah-revy. Disse revyer var altid et stort tillobsstykke for hele den jødiske menighed.

En meget ung Morten Margolinsky, og en flok fodboldglade knægte på ca. 7-8 år. Nr. 3, øverst fra venstre er Martin Krasnik, der har beskrevet sine Hakoahoplevelser andetsteds i dette jubilæumsnummer.

Hakoahs bestyrelse ca. 1984.
Øverst fra venstre: Bjarne Karpantschov, Jan Ivar Metz, Simon Fish, Eli Direktor, Siddende fra venstre: Dan Melchior, Formand Benny Unterschlag, & Alan Melchior.

Hakoahs formænd gennem 75 år

1924	Meyer Rudaizky	1961	Reinhold Nathansohn
1934	Sam Wassermann	1967	Bent Lewinsky
1935	M. Schwartzmann	1969	Reinhold Nathansohn
1937	Aron Schönbaum	1971	Bent Bograd
1942	Willy Feder	1973	Poul Abrahamsen
1946	Hermann Isachsen	1978	Benny Unterschlag
1949	M. Rudaizky	1985	Bjarne Karpantschof
1951	Bernhard Bodnia	1991	Alan Melchior
1959	Isak Berkowitz		

Hakoahs æresmedlemmer

Bernhard Bodnia
Bent Melchior
Benny Unterschlag
Poul Abrahamsen
Arne Bodnia

Hakoah 1924 - 1999

Et blik tilbage i Hakoahs nyere historie..

Lilleputterne vandt deres række i 1998

Lilleputterne årgang 1975. Foto fra ca. 1987

Drengeholdet vandt deres række i 1998

Hakoahs samlede Maccabiadehold til European Maccabi Games i Marselles i 1991.

Her er ingen tvivl om hvem der er nr. 1